

LA CAMPANA DE GRACIA

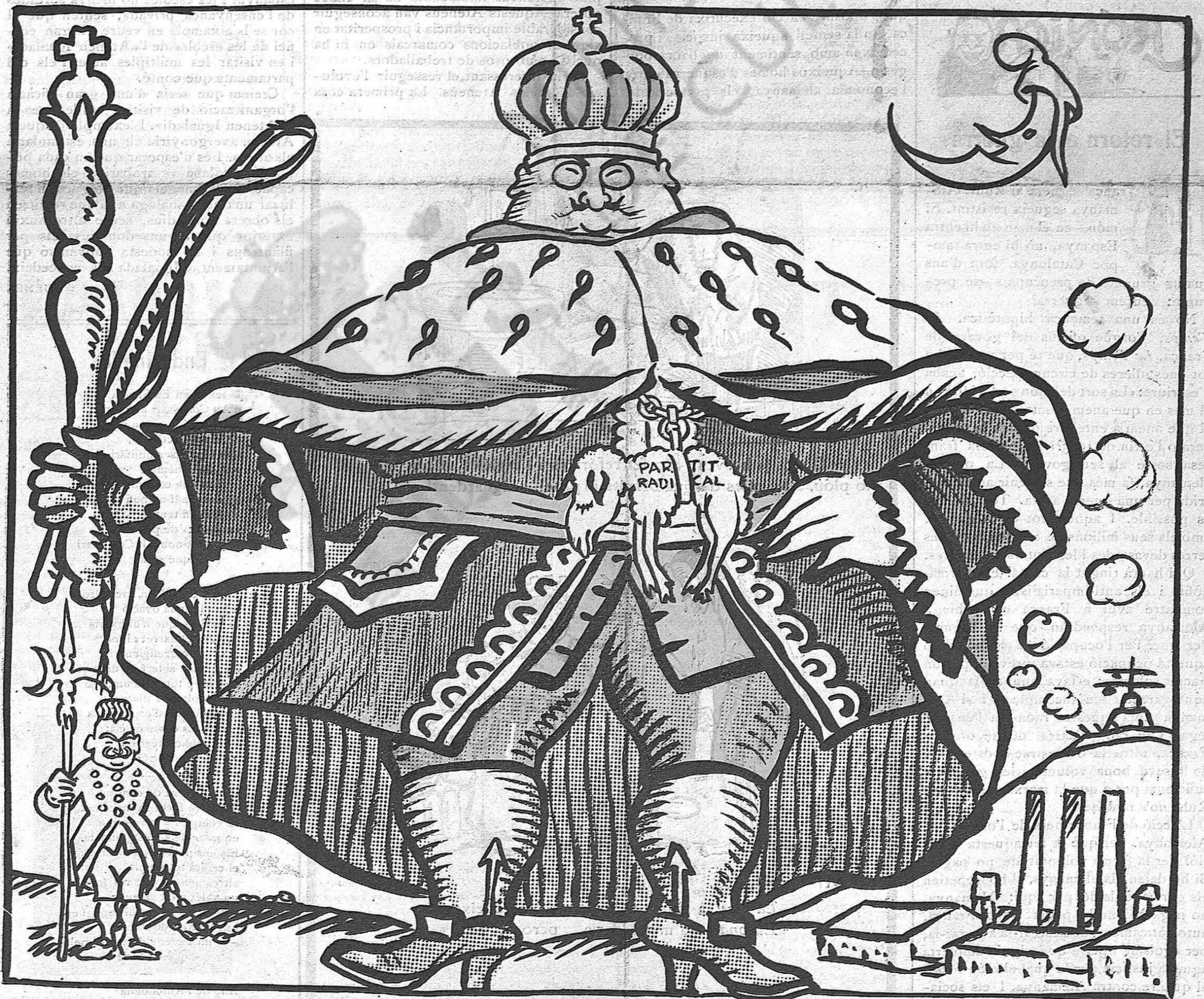
DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon A. 4115. — BARCELONA.

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

S. M. el Rei de... oros!

La fama dels lliberals

Els anomenats lliberals espanyols tenen fama d'ésser més reaccionaris encara que els conservadors. Els clàssics procediments dels Governos de Madrid—suspensió de garanties constitucionals, estat de guerra, persecució de la Premsa, lleis repressives, etc., etc.—han estat més aplicades pels ministres de la llibertat que pels de la conservació. Ara mateix es dona el cas d'un Govern liberal-reformista que apreta més fortament que cap altre els ressorts de la màquina electoral.

I això que en el Govern d'ara tothom és avançat. Hi ha demòcrates (García Prieto), super-demòcrates (Romanones) i reformistes (Pedregal). Però la democràcia i les reformes no es veuen enlloc. Allò que es veu és la falta d'escrúpols, la falta de conseqüència, i també diríem la falta de vergonya; però això no ho diem perquè podria ésser pres com una injúria.

La fama dels lliberals queda, doncs, confirmada. Ni els conservadors ho havien fet tan fort en matèria de nomenament d'alcaldes de R. O. i de suspensió de regidors. I a Catalunya, on les eleccions són més transcendents i més vives, el Govern i les seves autoritats realitzen el màxim esforç per contrariar i suplantar la voluntat popular. Els reformistes, antics republicans, que volien representar una força efectivament democràtica i renovadora, són els que més s'enfanguen en la cloaca de les eleccions.

La conducta dels clàssics lliberals espanyols els ha desqualificat ja fa temps. Ara també queden desqualificats els reformistes. Es un cas semblant al dels antics castelarians qui van ingressar a la monarquia. Està vist que, a Espanya, qui es fa monàrquic renuncia fins al vernís democràtic i lliberal. Un republicà que's passa a la monarquia, tant si es diu Pedregal com Salvatella, fa dimissió del seu ideal i és moralment un home a l'aigua, o sigui un lliberal com tots els famosos lliberals d'Espanya.

El retorn a la guerra

França segueix al Ruhr. Alemanya segueix resistint. El món—en el món no hi entra Espanya, no hi entra tampoc Catalunya, fora d'uns quants grupets de preocupats—se pregunta: Veurem la guerra?

No és una temença hipotètica. *Le Temps*, l'orgue oficiós del govern de França, *Le Temps*, que té per a mirar-ho tot unes ulleres de circumspècció, acaba d'escriure: «La sort del món se decidirà en el mes en que anem a entrar. És el canó el que anem a entendre durant la primavera o l'estiu de 1923?». La premsa francesa sosté al seu govern. La premsa alemanya, fa més que sostenir an el seu, crida per una guerra santa. Tot, doncs, és possible. I aquest tot és la guerra, amb els seus milions de morts i les seves terres devastades i les ciutats en cendres.

Qui haurà tingut la culpa? Els germanòfils i els anti-imperialistes que diuen combatre avui a França com ahir a Alemanya respondran que la França. Per què? Per l'ocupació del Ruhr. Però aquesta ocupació estava prevista per un tractat solemne; estava anunciada quan aquest tractat fou incomplet, i si Alemanya sabia aquestes raons, a l'ensems legals i de raó pràctica, degué oferir a França, ultra la demostració ostensible de la seva bona voluntat, les garanties suficients per a que la marxa militar pel Ruhr no's realitzés.

L'acció de França neix de l'omissió de Alemanya. Per què se feu aquesta omisió? Per la ferma voluntat de no pagar. Si ho deien els alemanys, si ho repetien els germanòfils de per aquí: Alemanya, no pagarà! I no ha pagat. Doncs França, automàticament, deu forçar-la a pagar-la, per egoisme i per a que sigui complerta aquella justícia per la qual el món formà el quadre contra Alemanya. I els socialistes, els radicals, els homes d'esquerra

que s'oposin a l'acció executiva de França, no la senten aqueixa justícia, i procedeixen amb sentiment de baixa burgesia. Aqueixos homes d'esquerra miren l'economia alemanya, els pressupostos

alemanys, la riquesa alemanya, i com uns senyors Esteves internacionals, com padescuts del confrare amoinat, decreten que Alemanya no pot pagar, i que si la França la compeleix al pagament és imperialista.

Alemanya no's considera ni responsable de la guerra, ni vençuda. Alemanya ha absolt als culpables de la guerra, Alemanya, al menys la imperialista, ha assassinat als alemanys que de tot cor volien la pau i l'aproximació a França. Alemanya se prepara a la revenja que seria apocalíptica. I bé, què fan contra tot això els socialistes del món? Què fan els de Alemanya? No n'hi han més que uns: els comunistes. Aquests sí, compleixen amb el seu deure. Però els comunistes són pocs. Menys que a França. I els comunistes recriminen la França d'En Poincaré, però també la d'En Cuno i Stines. Quan a Espanya se faci això, podrem parlar sobre les responsabilitats de França. I parlarem sostenint, contra el propi criteri comunista, que França té raó.

PARADOX

Ateneus obrers

Hi va haver un temps, en el segle passat, que's van fundar a Catalunya una pila d'Ateneus anomenats de la classe obrera. Aquests Ateneus van aconseguir considerable importància i prosperitat en algunes poblacions comarcals on hi ha nuclis nombrosos de treballadors.

Seria interessant el resseguir l'evolució d'aquests Ateneus. La primera cosa

que hom remarca és la diversitat de les trajectòries que han seguit. N'hi ha que han evolucionat en sentit catalanesc. N'hi ha també que han quedat convertits en una relíquia de l'espanyolisme. Alguns han degenerat en una vulgar societat recreativa. Altres han mantingut, amb més o menys fortuna, la seva significació cultural. Una part dels Ateneus obrers són realment obrers, o serveixen per als obrers. Una altra part només tenen d'obers el nom, que encara serveix per a pescar alguna que altra subvenció oficial.

Sabem alguns casos d'Ateneus obrers degenerats i estafats. No volem parlar de coses tristes, i els deixem de banda. Més val parlar dels Ateneus que mantenen llur caràcter obrer i compleixen dignament la seva finalitat d'educació i de cultura. Desgraciadament, els bons Ateneus obrers no són gaire nombrosos. El provincianisme en unes poblacions i el mal entès radicalisme en altres han marcat moltes flors de la cultura obrera. Per això són més mereixedors d'elogi els Ateneus obrers que fan feina excel·lent i que contribueixen a educar, a instruir i a ennoblir espiritualment la classe treballadora, especialment en l'aspecte de l'ensenyança infantil.

Entre aquests Ateneus exemplars citar l'«Ateneu Igualadí» de la Classe obrera. Té aquest Ateneu una orientació magnífica i representa un esforç cívic altament lloable. Les seves escoles, sobre tot, mereixen l'enaltiment de tots els que estimen el nostre poble. Aquells qui coneixen les sòrdides escoles de l'Estat espanyol i les escoles no menys sòrdides de l'ensenyança privada, senten que el cor se'ls aixampla en veure el gran edifici de les escoles de l'«Ateneu Igualadí» i en visitar les múltiples aules i els del partaments que conté.

Creiem que seria d'una gran eficàcia l'organització de visites col·lectives a l'«Ateneu Igualadí». L'exemple d'aquest Ateneu avergonyiria els uns, estimularia els altres. I és d'esperar que en cada població catalana es trobrien els homes capacitats i abnegats que volguessin realitzar una obra anàloga a la que realitzen els obrers igualadins, sense altre auxili exterior que alguns donatius fets per filàntrops i la modesta subvenció que l'Ajuntament d'Igualada els concedeix.

FULMEN

—Doncs ja ho veu: han fet reformes a l'església. Com que no plou, a les piles d'aigua beneïta hi posen... aiguardent!

MI-CAREME

La Pau, a Europa. - Que no em coneixes?
Europa. - Ja m'agradaria..., però no puc.

Endevinalles

Ja tenim an En Silvela
d'Alt Comissari al Marroc,
mes ningú sap una *papa*.
de la seva actuació;
que ha d'ésser militarista
o civilista només,
o bé ni una cosa ni altra
segons d'allí on bufi el vent.
El país en tant fa l'orni
i no deixa de pensà:
—Aquest nou Alt Comissari
qué serà?

Els gallecs a Don Lacandro
li han fet una ovació
de xiulets, que n'hi hauria
per tirar el barrèl al foc.
Els seus correligionaris
d'aquí han sofert un disgust
i esperen tots el diumenge
per escoltar el discurs
que diuen té d'espètar-los
posant les coses en clà:
El republicà terrible
què dirà?

Com a prova de civisme
el nostre inclit Francisquet
ha comprat a la reforma
un solar dels més grandets.
Els uns pensen que a la *Lliga*
el cedirà tot seguit
altres pensen que vol fer-s'hi
un xalet molt rebonic.
Altres, els més, s'hi capfquen
i no deixen de rumià:
—D'un terreny de tantes peles
què en farà?

Allò de l'Autonomia
diuen que està molt madur,

tant que el govern ja prepara el Decret de l'Estatut. I si té prou palla i nespres perquè maduri també el criteri dels ministres que no en volen saber res, Catalunya serà autònoma... Ei, si el govern no se'n va de corcoll, i si això passa què vindrà?

Segons males llegendes contem aprofitant l'ocasió de l'absència del d'Alella hi han hagut conspiracions perquè deixi de sé alcalde i nomenar-ne de pet i de pas de reial ordre an En Pich i Pon, l'immens. De sér certa la notícia el dia que tornarà l'Alcalde en el Consistori, què hi haurà?

Aquell palau de Pedralbes que fa temps s'està construint s'és encallat altra volta per la manca de pistrincs. Ni les comissions de dames ni les juntes de senyors poden trobar qui els hi compri tan solament una acció. No podent treure una pela més, dels monàrquics que hi ha, aquell que com jo no ho sigui, què darà?

MODES

Fa uns quants anys no podia creuar-se un carrer sense el greu perill de que us trenqués el cap un *diàvolo*. Més tard va generalitzar-se la moda, una mica tràgica, dels pistolers. Avui així que un surt de casa li fan un *goal* als nassos. No tardarà en posar-se de moda algun altre entreteniment estrany que posi en perill el nostre físic.

Lo que passa amb els jocs, passa també amb les persones i amb la política. A un home buit comença la gent a inflar-lo i amunt, amunt, com un *globo*, fins que un cop de pedra li esbotza la panxa i cau desinflat com un pellinc de pobre. Ahir era En Pau l'*homme du jour*, avui és En Pere i demà serà En Berenguera. La moda els enlaira i una nova moda els reventa. En política tres quartos del mateix. Quan erem nois era moda ésser federal; després ja no s'estilava i ens diguerem radicals; avui es porta el sindicalisme. La qüestió és seguir les modes.

Es tot el món el que va a rauxes. Ara priva el remenar mòmies i no hi ha cap Faraó que pugui jaure tranquil encara que tingui tota una piràmide al damunt. A Igualada ja tornen a remenar les terres cercant, sota el *Puig Alt de la Guàrdia* i al peu del *Vilà d'En Met*, l'antiga *Jespus* dels romans. Fins hem somniat que furgant terrossos trobàvem la punxa d'un panell i tivant, tivant, hem arrencat una església romànica amb arrels i tot.

Però la moda del dia, la rabiosa actualitat, és avui l'Einstein. El savi alemany i les seves teories sobre la relativitat representen un trenca-caps universal. Els savis de tota mena hi rumien; els tontos hi baden la boca; els normals parlen de l'Einstein amb el mateix entusiasme que parlàvem abans d'ahir del *Gallo*. Confessem que ni al *Gallo* ni a l'Einstein els hem entès mai.

Creiem nosaltres, pobres de nosaltres, que això de la relativitat era una cosa vulgar i corrent. Sabíem que era relativa la serietat dels polítics, la modèstia dels artistes, la honradesa dels tenders, el valor dels pinxos, l'altruisme dels avars i una pila de coses més, relativament innombrables. Sobre la relativitat ja escrivia un poeta del temps de les *gatades*:

L'experiència ens ensenya la veritat d'això que hom diu:
—No hi ha res tan relatiu com la capa madrilenya.

Doncs, això de la relativitat que nos-

altres creiem tenir al cap dels dits, resulta una cosa intrincadíssima i ens fem creus de les hores prèvies de pregona meditació que devia precedir al naixement de la quarteta que hem recordat. Abans de que l'Einstein actual descobrís la relativitat del temps, de l'espai, de les rectilínies paralel·les, del pes i de la velocitat, aquell Einstein de l'*Horxateria del Tío Nelo* ja havia descobert la relativitat de la capa madrilenya.

A què o a qui li tocarà demà posar-se de moda?

JEPH DE JESPU

QUART SERMÓ

que tracta de les malvestats que l'enveja porta a les honestes gents i a les gents que no són honestes.

Estimats germans i més estimades germanes, i no doneu importància an aquest mes, no hi tregueu punta, perquè encara que capellà es pot ésser galant amb les dames. Avui us parlaré de l'enveja. De l'enveja, que és un dels pecats més extesos i que més adeptes té. D'envejosos n'hi ha més que un foc no en cremaria. N'hi ha un femer.

A l'enveja, no sé perquè, la pinten de color de canari. He dit no sé perquè, i rectifico: potser el canari no és un ocell que ha fet gaires favors al catolicisme. Potser, ja que no s'ha parlat mai del canari de cap sant, havent-se parlat del colom de Sant Josep, del corb de Sant Antoni, de les cadeneres de Nostre Senyor, que no se sap si van ésser cadeneres o orenetes i d'altres aficions *pajarils* d'altres sants, ha sigut per a ofendre'l. I si per a ofendre al canari se li

diu que és del color de l'enveja, és perquè l'enveja deu ésser molt dolenta.

I n'és, germanes i germans meus, n'és. La enveja és com una mena de manera de verola de l'ànima: sempre deixa senyals. Perquè encara que els pares de l'església aconsellin que contra *envidia*, *caridad*, els fills, que sou vosaltres, no esteu per contes, ni per romansos, ni per camàndules.

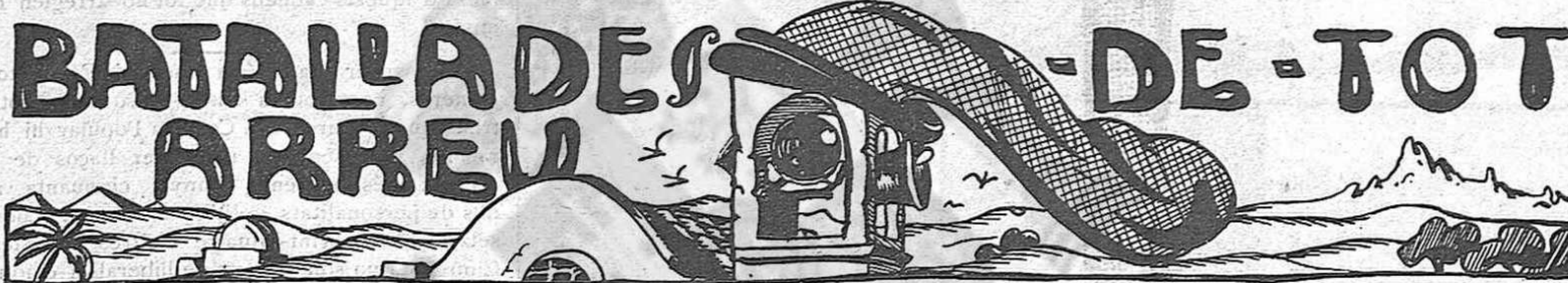
L'envejós és com el que té la solitària, que encara que mengi més que un rector—i us poso aquest exemple perquè la gent dolenta diu que els rectors mengen molt—sempre està més groc que un ciri i més prim que un mestre d'estudi espanyol. L'envejós no pot viure sense el corc de l'enveja.

I enveja tot lo que veu, tot lo que no té, tot lo que no és seu. L'acaparador no és altra cosa que l'envejós, perquè encara que acapari per cobdícia i per a vendre després més car, qui ens diu que no li dol despendre's de lo que ha acaparat? I si que se'n dol. Per això torna a acaparrar: perquè torna a envejar. L'envejós enveja la dona dels altres perquè la que té a casa li sembla una carnestoltes i ell és un home *serio* que no està per carnestoltes.

I enveja els diners dels altres perquè amb els seus no en té prou—d'això de diners mai se'n tenen prou—i enveja la calma i la tranquil·litat, i ho enveja tot.

I per a acabar, us vaig a donar un exemple, que avui com avui és tot lo que us puc donar: aquesta gent mal vestida, pudenta i republicana, que parla mal de nosaltres, sabeu perquè ho fa? Perquè ens enveja! Si ens poguessin enderrocar tots els revolucionaris es farien capellans. Ja veieu si n'és de dolenta la enveja!

EL PARE CANONS

MADAME CATHERINE

Madame Catherine ha complert 104 anys a la seva residència de Lampdes, bonica vila de l'Alta Lorena. Madame Catherine, malgrat i la seva edat, conserva com una jove una memòria prodigiosa. Un per un detalla els fets més importants ocorreguts durant la seva vida i podeu comptar que en deu sapiguer de tots colors.

Ella, Madame Catherine, ha sentit tots els sotrats que han commogut la seva pàtria. L'ha vist vençuda unes vegades, victoriosa d'altres.

Madame Catherine és una mena d'epíleg llegat pel segle XIX. An aquest segle dels grans materialismes, la bona velleta no s'hi deu sentir pas massa bé. Ja ho diu per això. Ella enyora aquells temps, quan ella tenia tan sols onze anys, i amb

Madame Catherine, que ha complert 104 anys

un somri d'admiració es recorda d'En La Fayette...

Fora cosa força agradable que aquesta bona senyora que compta 104 anys, que dins d'ella encara viu una espiritualitat per a nosaltres tan llunyana, ens digués què pensa de lo que avui constitueixen les nostres principals preocupacions. Amb tota seguretat ens semblaria oir an aquell La Fayette que ella tan recorda.

UN PAS MÉS...

Home, creieu que ens fa molta gràcia quan un d'aquests que's diuen savis ens vol fer creure que la raça humana porta una marxa retrospectiva. I de vegades, no obstant, ens en fan quins asseguren lo contrari.

Però avui tenim motius per a riure'ns dels primers. L'home, i sempre cal anomenar la dona, ja que pel mascle no hi ha millor companyia, si no té massa mal genit, s'espavila cada dia més, i, allò d'En Marconi de parlar amb els que han passat a millor vida, qualsevol dia serà una realitat real i absoluta, sense que hi valguin les teories de la relativitat.

Mireu sinó. Abans havieu d'anar a Gràcia per exemple, i us passàveu un grapat d'hores en perill i la vostra família sense sapiguer res de vosaltres. Després la cosa canvia i l'espai que us costava unes quantes hores de recórrer el recorreu amb cinc minuts i qualsevol dia seran tants els medis de locomoció i trasllació, que les empreses respectives oferiran pa i xocolata an els seus afavoridors.

Però l'home és el ser més difícil d'aconterar, i hi ha dones que també. Això de la rapidesa era cosa que li anava bé, l'encantava, mes no era prou, calia estar en constant comunicació amb

els que's veia obligat a deixar. Inventà el telègraf i, ja està. Anà més enllà encara i vingué el gran invent que us permet parlar amablement tot i fent una cara de tres Déus; l'home inventà el telèfon.

El telèfon fins ara havia sigut una cosa enclastada a la paret, lligat com un mico un xic perillós, però des d'ara el seu destí és tot un altre, l'han alliberat, li ha arribat l'hora de la reivindicació.

Ja tenim telèton sense fils, ja el podem portar per tot arreu allí on sigui i com sigui.

Quan us trobeu plàcidament agetut al mig del camp i voleu empipar a qualsevol amic, cop de telèfon i alça, encara que li vulgui explicar la història de Colombo.

Fins arribarà un dia que el portarem a la butxaca. Només hi ha un perill, què el pobre que rebí tres o quatre comunicacions a l'hora, es farà un embolic de paraules que ni el mercat de Calaf.

EL SAC DELS GEMECS

Hi ha coses que tenen adob, altres que no en tenen i altres que no es volen adobar. En el món segons què, malgrat i les transformacions hagudes, i mireu que n'hi han de formidables, segueix igual que devia ésser quan el Pare Etern digué a l'home, i està clar que també a la dona: «Apa, a passeig i si no voleu créixer més, vosaltres mateixos, però feu que en creixin d'altres», cosa que els mortals han procurat abastament.

Una de les coses establertes des de que el món és món, i això ho diem perquè ho creiem així perquè ja es suposa que nosaltres an aquesta vall de llàgrimes només hi portem feta una estada mitjanament llarga, és de que a tot arreu i en tota ocasió hi hagi algú que pagui els plats trencats. Moltes vegades veureu a dos que mútuament

s'obsequien amb un joc d'harmonioses bofetades. Creureu que qui reb són dos, doncs no; sempre hi ha un tercer que en toca les conseqüències.

Aquesta mena de societat anònima, dita humanitat, també té un Llätzer que reb tots els cops i paga els plats trencats i que s'han de trencar. Són els obrers, i diem obrers de tots aquells que treballen o bé ho fan veure, que de vegades costa més que treballar.

La caricatura que extraiem del setmanari milanès *L'Asino* ens demostra que quan es reparteixen garrotades sempre hi ha qui es veu obligat a parar l'esquena.

Ara mateix, capitalistes francesos i alemanys es bofetegen de debó. Però no tingueu por, no arribarà la sang al riu, no hi arribarà la d'ells, però lo que és la dels que mansament produeixen, ja no és tan difícil.

—Vaja, ja ho deia que...

... com sempre rebria jo.

Pollets i lloques

El caràcter dels homes, les llurs qualitats o defectes i adhoc llurs actituds momentànies impulsades ja per la serietat, ja per la passió, són plasmatos en el llenguatge parlat i escrit amb imatges i comparacions animals que ajuden a donar a l'enteniment una visió més justa del concepte que s'expressa en relació a la persona que és objecte de la crítica o de l'atenció d'una altra.

Així, al crític que parla d'un poeta excels no li costa gens de comparar-lo a l'àguila, regina de les clares altures; al beato que parla de la mansa bondat del sant de la seva devoció no li reca de comparar-lo a un anyell mansoi, ensems que a l'home que embruta quartel·les descrivint novelesques aventures de herois imaginaris no li és gens difícil de plasmar algun dels arrancs del fill de la seva imaginació l'actitud ferotge del tigre davant la presa malhaurada, la del noble lleó, o la del reptil inmond, segons els casos.

No obstant, no tots els insignificantats estan sense bestia que dongui visió plàstica a llur condició. Però val a dir que a semblança de la dita francesa de: «a tel seigneur, tel honneur», correspon també «a tal personalitat, tal bestia».

Els humils i desgraciats mortals que donen lloc a que en una tarda de sol ardent, embrutem aquest par·ll de quartel·les, en l'ombra d'una rònega tendà de campanya, per afany d'ocupar el temps en quelcom que distregui l'atenció, ja que no el podem ocupar en res de profit, tenen el retrat en la popular aviram que omplena les masles catalanes.

I hom no pot menys, en veure'ls, que fer aquesta comparança, perquè a igual que els corbs i xacals s'atancen a fanyosos a les despulles humanes o a les dels animals que se sacrifiquen per a satisfer a milers d'estòmecs, que de bon tros no queden satisfets, acudeixen al campament eixams de criatures i dones velles, de cares llargues de misèria, atrets per la fam implacable que fa abocar-los a les despreiables despulles que els gossos ensumen i abandonen estoicament, amb el flemàtic somriure de aquell qui essent possessor d'un bou, li és ofert un ridícul ou de gallina.

I aquests desgraciats humans sols poden ésser comparats a les rústiques aus del palau filantrop que anomenem galliner. Els infants, als pollets piulants que s'aboquen al plat de les sopes de segonet que els porta la bruina i garrida masovera, amb l'avalot incomparable del «campi qui pugui» en hora perillosa, que equival a un «endrapí qui pugui», quan la fam està ja causada de trucar als estòmecs.

Figureu vos un perol amb les restes d'un ranxo gens aconsellable als paladars semi gourmets, amb seixanta o més mans esgarriant l'arròs o les mongetes. Quasi bé donen la visió de l'aviram al ficar-se de potes al plat, perquè ensorren en la cassola uns cinc dits tant negres de naturalesa, que hom dubta entre si són les mans o els peus que els serveixen de cullera i de forquilla sistema natura.

Mes, heu's aquí l'aspecte de les pobres *Fátimes*, que tot i essent *xivantes* (velles) com són, abandonen amb la menudalla que les acompanya, llunyanes càbiles i fan dues i tres hores de camí per tal d'abastar les cobejades mongetes. Aquestes sí, que tenen les veritables figura i forma de les gallines. Perquè les dones rífenyes, tothom sap que quan no són bones per a donar plaer al moro, són veritables burros de càrrega; i els sacs i parcelles que porten sota els parracs que cobreixen llurs carns flaques, les hi fan servir una posició forçada que les manté sempre amb la esquena obliqua. Cap al final de l'espinada és on el buit dels rosegons de pà i altra menestra es fa més eminent i hom s'imagina una cúa de gallina, que junt amb les cames brunes i primes que mostren fins als genolls (oh, els perseguïdors de *fobl·lerats*) i el drap que duen engiponat damunt la testa a tall de cresta, donen la real, la veritable, la justa imatge de la plebeia au de galliner.

Després desapareixen de llur abast les negres oïles i cassoles, i llur radi d'acció s'engrandeix considerablement, extenen se pels munts de brossa immunda tirats a fora el campament, i esgratinant tots els recons en cerca de quelcom apr·stible!

I els que tenen d'anar lluny, els que tenen la càbila a dues o tres hores de distància, desapareixen sense esperar el ranxo del cap-vespre.

Aquest sols l'esperen la quitxalla (nois sols) que fan nit pels contorns d'l campament, al peu del mur que fa de parapet als vigilants nocturns. Allí han bastit llurs cabanes amb pedres i terra i llunes que els fan de teulat.

En l'interior de tals cabanes, de la cabuda d'una o dues criatures, hi ha una catifa de palla per a dormir, més grolxuda de la banda del cap en les unipersonals. Les vivendes bipersonals no necessiten coixí, perquè els seus habitants es posen el cap d'un en el ventrell de l'altre, formant una bola humana, i així passen la nit.

Però abans de dormir, cada jorn fan serenata. Una serenata incompreensible pel llenguatge, per aquells qui fusell en mà han d'estar mitja nit *visors*, no obstant, sovint és alegre i adhoc els fa companyia, perquè és una serenata ingènua, innocent i de notes xiròies: *A sará, a sará; a Mutei xirigná...*

JORDI VALLS

Terres d'Africa, 1923.

Sol ixent

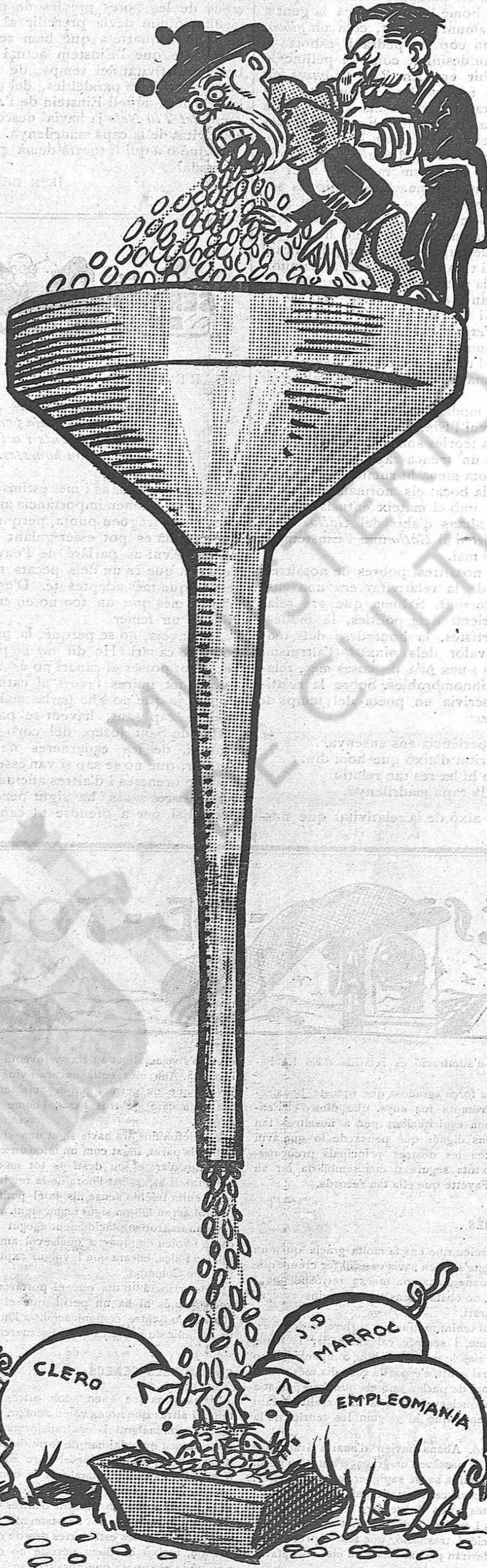
A nosaltres, fermes admiradors de l'humilitat dels que oblidant llur benestar es preocupen del dels altres, ens és grat donar la benvinguda al portaveu del sindicalisme *Solidaridad Obrera*.

Rebi l'Angel Pestaña, l'ànima que remou amb bonesa les qüestions socials, el nostre més sincer bon dia, i fem vots perquè les injustícies governamentals no tornin a estroncar el seu crit contra totes les opressions.

El gran ex capdill de la U. M. N. i cacic màxim de Terrassa ha sigut nomenat senador vitalici pels grans serveis que porta fets a la causa de la monarquia i de la intangibilitat de la pàtria espanyola.

EL POBRE CONTRIBUIENT

—I després diran que l'espanyol és tan alegre i viu tan feliç!

Ara que el senyor Sala s'ha condemnat voluntàriament a l'ostracisme retirant-se de la vida política, no sé a que ve aquest nomenament.

Perquè, o bé la retirada és comèdia i anirà al Senat quan el govern el necessiti per a fer-lo parlar contra el catalanisme, o bé el seu retiró és ferm i decidit i no hi anirà; i llavors, de què servirà la seva senaduria?

Es un cas paradoxal aquest cas del senyor Sala, el gran prohom lliberal.

A Madrid pobres patien un constant aïorament:

que si el govern està en crisis...

que si el rei no està content...

Sort que oint al savi Einstein...

tothom s'ha tranquil·litat...

comprenten la teoria...

de la relativitat.

I a Madrid altra vegada...

la gent torna a fè el cap viu...

i procura divertir-se;

com que tot és relatiu!

Els elements d'Acció Catalana segueixen desenrotllant una gran activitat per a demostrar que són uns homes dinàmics de debó; però malgrat moure's tant, el seu dinamisme és el d'una roda subjecta a un embarrat que per més que giri no es mou del lloc on es troba.

Ja és hora, senyors d'Acció Catalana de fer eixa acció ben republicana.

Tots els pobles de França posaven una picarra a la façana de l'Ajuntament amb els noms de tots els fills de la localitat que havien mort defensant llur pàtria.

Ací n'han mort molts defensant el benestar dels altres i ningú es recordava d'ells. *Solidaridad Obrera*, en el seu primer número, els recorda i posa una llista de les víctimes de la passió social.

El comte de Fígols, capítost de la U. M. N. ha publicat un manifest, declarant que es retira de la política.

El gest és, doncs, igual al de l'Alfons Sala. Serà també que aspira a una [senaduria vitalícia?]

Es curiós veure com la gent més afectada a la política madrilenya es va convencent que d'Espanya no se'n treu res!

Ens assabentem de que l'Associació de Chors d'En Clavé ha canviat de Junta.

Podran fer junta cada dia, però l'obra claveriana quedarà estacionada fins que sorgeixi un chor que sàpiga extasiar-se davant l'obra del mestre i no davant d'una cassola d'arròs.

El diumenge passat el general dels «Pomells» anà a Terrassa a apadrinar una senyera del poble «Fermes Catalans».

Pobre Catalunya, si té de confiar amb la fermesa d'aquests catalans que tot ho arreglen oïnt misses!

Voleu saber una notícia graciosa? Es, de totes maneres, una notícia trista. Però una notícia trista que fa riure. A la Cambra Popular hi hauran 144 representants units per laços de parentesc més o menys llunyà: cinquanta nou fills de personalitats polítiques, catorze gendres, setze nebots i vint-i-quatre d'altres parentescs. Cinquanta-un són parents de lliberals i cinquanta-dos de conservadors.

Si, vaja... que tot quedarà a casa!

A Galícia En Lerroix ha volgut donar una conferència. Diem ha volgut, perquè es va armar un escàndol més gros que el motivat per En Fabra Ribas a l'Ateneu.

Quan l'escàndol era més gros, es va aixecar un del públic i va cridar: Ets un capità de lladres!

Diuen que si això era una indirecta per a l'Emiliano. Però, ca, nosaltres no ho creiem.

Ens hem enterat de que una princesa, una princesa autèntica, està a la misèria. Aquesta princesa és la filla de Don Carles, pretendent al trono d'Espanya.

Ens estranya molt la situació de la bona senyora. Que no té un germà? Que no té un partit? Però lo més trist no és això. Lo més trist és que la gent es condolgui de la misèria d'una princesa i no es condolgui de tantes altres misèries.

A Madrid els estudiants catòlics s'han enfadat perquè no els deixaven celebrar altres estudiants—més civilitzats—la festa de Sant Tomàs. Després d'armar l'escàndol consegüent se'n han anat a sopar i han convidat a l'ex ministre d'Instrucció pública senyor Silió.

No els valdria més estudiar i deixar tranquils al ex ministre i a Sant Tomàs?

A *El Progreso* llegim:

Després de celebrarse la conferència que con tan clamoroso éxito dió en el Teatro Circo, Alejandro Lerroix...

Ja ho crec que va ésser clamoroso l'èxit. Amb un xic més el pelent!